

Läs-, skriv- och matematikinläring mot yngre åldrar I, 20 poäng Reading, Writing, and Learning Mathematics I, 20 credits

LÄRDOK:UPK22N

1. BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen ges som inledande kurs i inriktningen "Läs-, skriv- och matematikinläring mot yngre åldrar" inom intervallet 1-20 poäng. Kursen ges inom ramen för den särskilda lärarutbildningen, "SÅL-projektet" (SFS 2001:740) och sker i samverkan med Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet. Kursansvarig institution är Institutionen för undervisningsprocesser, kommunikation och lärande. Denna kursplan är beslutad av Utbildningsnämnden 2002-04-12.

2. FÖRKUNSKAPSKRAV

Förskollärarexamen eller fritidspedagogexamen.

3. SYFTE

Ett övergripande syfte för inriktningen är att studenten ges möjlighet att tillägna sig:

- sådan djup kunskap inom ämnena svenska och matematik att ett medvetet, utvecklande och kreativt lärande möjliggörs;
- svenskämnets och matematikämnets olika språk – det verbala, det symboliska, det numeriska, det bildmässiga och det fysiska om hur dessa olika uttrycksformer framhäver olika aspekter, ger olika associationer och tillsammans klargör tankar;
- en sådan attityd till matematik som leder till en problemorienterad och förståelseinriktad undervisning, som stimulerar skoleleverna till kreativitet och upptäckarglädje och påvisar hur matematiken kan göras rolig, spännande och utmanande och att den inte enbart handlar om att följa på förhand givna standardmetoder och regler;
- kunskaper om språk, språkutveckling och varierande språkbruk samt om elevers lärande i läsning och skrivning;
- ett ämnesdidaktiskt perspektiv där ämnesdidaktisk forskning uppmärksammas;
- beredskap för att organisera för lärande och att organisera lärande i tidigare åldrar;

- ett specialpedagogiskt perspektiv som ger möjlighet att möta elever med olika förutsättningar och behov.

4. INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Moment 1 – Introduktion (2p)

- digitalt konferenssystem;
- skolans värdegrund och styrdokument;
- skolans organisation.

Moment 2 – Läs- och skrivutveckling 10p (varav 4 p SU, Nord.språk, 6p LHS), 2p av detta moment utgörs av VFU

- undervisning i svenska utifrån Lpo 94 och kursplanen
- svenskämnet utifrån färdighets – och kunskapsperspektiv
- det första läs – och skrivlärandet, elevers strategier, lärares principer och metoder
- den fortsatta läs – och skrivprocessen
- principer för undervisning som leder till språklig medvetenhet och språkutveckling
- lärarens möjligheter och svårigheter att diagnostisera och individualisera undervisningen
- teorier om elevers språk och språkutveckling
- språkets form och funktion
- tal och skrift

Moment 3 – Matematik. På väg mot ett matematiskt symbolspråk (8 p, varav 1p VFU)

- aritmetik
- algebra
- geometri

5. EXAMINATION

Skriftliga och muntliga redovisningar, genomförda fältstudier, litteraturanalyser, skriftlig tentamen samt att studenten visar prov på att i svenska och matematik kunna planera, organisera och genomföra undervisning.

Som betyg används något av uttrycken Väl godkänd, Godkänd eller Underkänd. Studenter som har godkänts på kursen ska på begäran få kursbevis.

6. KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Moment 1 – Introduktion

Dysthe, O. (1996). *Det flerstämmiga klassrummet. Att skriva och samtala för att lära*. Lund: Studentlitteratur. (264 s.)

Hedin, C. & Lahdenperä, P. (2000). *Värdegrund och samhällsutveckling*. Stockholm. HLS förlag. (57 s.)

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet. (1998). *Lpo 94*. Stockholm: Fritzes förlag. (19 s.)

Skolverket. (2000). *Grundskolans kursplaner och betygskriterier*. Stockholm: Fritzes förlag. (117 s.)

Moment 2 – Läs- och skrivutveckling

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet, (1998). *Lpo 94*. Stockholm. Fritzes förlag (19 s.)

Skolverket. (2000). *Grundskolans kursplaner och betygskriterier*. Stockholm. Fritzes förlag. (117 s.)

Bolander, M. (1994). *Om konsten att studera sitt modersmål*. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (Stencil)

Ejeman, G. & Molloy, G. (1997). *Svenska i grundskolan*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (365 s.)

Eriksson, H. B. & Pálsdóttir, H. (1993). *Lek med språket*. Stockholm: Natur och Kultur.

(272 s.)

- Hultman, T.G. (1994). *Liten svensk grammatik*. Nytryck i nordiska språk och svenska NNS 12. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet.
- Hultman, T.G. (1994). *Liten svensk grammatik Övningsbok*. Nytryck i nordiska språk och svenska NNS 12. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet.
- Heard, G. (1989). *Allt gott på jorden och i solen*. Göteborg: Daidalos. (191 s.)
- Josephson, O., Melin, L. & Olov, T. (1990). *Elevtext*. Lund: Studentlitteratur. (186 s.)
- Lange, S. (1987). *Metod och modell för analys av läsning*. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (Stencil)
- Lundberg, I. (1989). *Språkutveckling och läsinlärning*. Lund: Studentlitteratur. (Stencil)
- Melin, L. & Delberger, M. (1996) *Lisa lär sig läsa. Läsinlärning och lässtrategier*. Lund: Studentlitteratur. (86 s.)
- Melin, L., Lange, S. (1989). *Läsning*. Lund: Studentlitteratur. (200 s.)
- Sandqvist, C., Teleman, U. (1989). *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. (288 s.)
- Taube, K. (1987). *Läsinlärning och självförtroende*. Kristianstad: Tema Nova. (133 s.)
- Teleman, U. (1984). *Att hitta på en historia och berätta den*. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (Stencil)
- Westman, M. (1989). *Åsikter om svenskt språkbruk*. Institutionen för nordiska språk, Stockholms universitet. (Stencil)

Valbar litteratur

- Eriksson, H B. (1990). *Skrivspråsutveckling genom lek*. Stockholm: Natur och Kultur. (158 s.)
- Liberg, C. (1993). *Hur barn lär sig läsa*. Lund: Studentlitteratur. (204 s.)
- Smith, F (200). *Läsning*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (229 s.)
- Strömqvist, S. (1998). *Talarskolan*. Malmö: Gleerups. Sidor (107 s.)
- Wolf, L. (1997). *Till dig en blå tussilago*. Lund: Studentlitteratur. (127 s.)

Moment 3 – Matematik. På väg mot ett matematiskt symbolspråk

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet, (1998). *Lpo 94*. Stockholm. Fritzes förlag (19 s.)

Skolverket. (2000). *Grundskolans kursplaner och betygskriterier*. Stockholm. Fritzes förlag. (117 s.)

Ahlberg A., Bergius B., Doverborg E., m. fl. (2000). *Matematik från början*. Göteborg: Nämnaren (247 s.)

Ahlström R., Bergius B., m fl (1996). *Matematik – ett kommunikationsämne*. Göteborg: Nämnaren (211 s.)

Bergsten C., Häggström J., Lindberg L. (1997). *Algebra för alla*. Göteborg: Nämnaren (164 s.)

Höines M., (2000). *Matematik som språk* Malmö: Liber (207 s.)

Malmer G., (2000). *Bra matematik för alla*. Lund: Studentlitteratur (234 s.)

Kompendium utgiven av Avdelningen för matematik, Lärarhögskolan i Stockholm (66 s.)